

NKU/VK (Scientific Committee) möte 2024

Datum April 17-18, 2024

Plats Finland, FKK

Deltagare

Danmark: Mikael Tranholm, Britta Sørensen

Finland: Kaisa Gold, Liisa Lilja-Maula (punkt 7a-d), Anu Lappalainen (punkt 14)

Norge: Kim Bellamy, Renate Sjølie, Hanne Christine Överli, Frode Lingaas (punkt 12), Aud Fossum (punkt 13-14)

Sverige: Helena Skarp, Sofia Malm Persson, Anna Björklund, Tomas Bergström, Jessica Ingman (punkt 13)

Ordförande: Helena Skarp

Sekreterare: Sofia Malm Persson

1. Mötets öppnande

Helena hälsade välkommen. Beslutades att mötet denna gång hålls på de skandinaviska språken. Jessica Ingman, avläsare SKK, deltar digitalt under punkt 13 och ger en rapport från NKUs HD/ED panel torsdag morgon. Avläsare Anu Lappalainen deltar under punkt 14 torsdag morgon och rapporterar från IVDD panelen.

2. Kort presentation och organisatoriska nyheter från respektive kennelklubb

DKK: Stambokföringarna ligger kring samma nivå som de gjort efter covid-19. Aktiv politisk debatt rörande hundavel i Danmark. Ett politiskt parti har föreslagit att olika raser ska förbjudas, framförallt brakycefala raser, och alla partier tyckte att förslaget var bra. För närvarande bra dialog och samarbete mellan olika organisationer i Danmark (DKK, djurskyddsorganisationer, veterinärer etc.) i frågor om hundars hälsa. En utmaning är dock att en stor andel av hundar i Danmark föds upp utanför DKK.

NKK: Under 2023 registrerades runt 26 000 hundar. Detta är lite av en nedgång. NKK har en ny VD, Ingvild Bretten Berg, efter en period med interim-sekreterare. Ökat antal anställda på kansliet, nu 44 anställda. NKK har bland annat ökat den juridiska kompetensen och kommer även att anställa en veterinär/genetiker för arbetet med avelsprogrammen. Nils-Erik Haagenrud är ny ordförande sedan förra året. Hundavel är aktuellt i norsk media (exempelvis i programmet Norge bak fasaden), vilket skapat en debatt rörande inavel.

FKK: Registreringarna går fortsatt lite nedåt även i Finland, med kring 46 000 hundar registrerade förra året. Trots detta har över 100 000 hälsundersökningar genomförts, vilket är en ökning. FKKs VD, Markku Mähönen, är nu delvis pensionerad och FKK söker efter ny VD. I Finland får levande rävar användas vid grytprov. Detta har uppmärksammats och filmats av en djurrättsorganisation och skapat debatt. Frågan kommer att tas upp på nytt inom FKK. Den nya djurskyddslagen har trätt i kraft men mindre justeringar ska göras under året. Det kommer exempelvis sannolikt bli förbjudet att para hårlösa nakenhundar med varandra, att använda vissa hundar som inte gått igenom "bastester" i avel och att para tikar som genomgått två kejsarsnitt. Förra året infördes en ny statlig och obligatorisk registrering av samtliga hundar, men bara få hundar registreras i detta register (runt en femtedel) och fusk med felaktiga chipnr förekommer. Ministeriet kommer framgent att komma till utställningar och kontrollera att hundarna är

registrerade i det statliga registret. FKK har påbörjat arbete med att utveckla en ny tjänst som ska ersätta nuvarande KoiraNet.

SKK: Registreringarna låg förra året på 44 000, jämfört med 52 000 år 2022. Kennelfullmäktige valde en ny ordförande i höstas, Britt-Marie Dornell, som blir SKKs första kvinnliga ordförande. Omorganisationer pågår på kansliet, bland annat har en ny avdelning för uppfödarservice skapats genom att SKKs registreringsavdelning och juridiska avdelning slås ihop. SKK har påbörjat ett projekt med att skapa ett nytt Avelsdata/Hunddata. Den första versionen planeras att lanseras hösten 2025.

3. Noteringar och "att-göra" från föregående möte, mars 22-23, 2023

a. Noteringar från föregående möte

Noteringarna från föregående möte godkändes och lades till handlingarna.

b. Att-göra listan

Kommittén gick igenom listan och noterade kvarstående punkter.

Beslutades att göra ett nytt försök med en Teamsgrupp för kommittén.

4. Protokoll och beslut från NKU/AU

a. NKU/AUs möte i mars 29, 2023

b. NKU/AUs möte i november 15, 2023

Från protokollet: *"43) From NKU Scientific Committee, enclosure 12, 13 and 14 Enclosures presented and reviewed.*

Action point: Kennel Clubs are going to have discussions on issues pertaining to the DNA statements. In March, the matter will be brought back on the agenda."

NKU/VK har ännu inte fått något protokoll från NKU/AUs senaste möte.

c. Kvarstående ärenden till NKU/AU

Förslag till NKU/AU från mötet 2022: *"NKU/VK asks the NKU/AU to send an enquiry to FCI to rule out improper coat colours as an eliminating fault in the FCI Breeding Rules."* Av NKU/AUs protokoll i mars 29, 2023: *"Item 16: They want the FCI to be asked what is meant with improper coat color. Sweden will send this question to the FCI on behalf of the NKU."*

SKK **uppdrops** efterhöra om detta har tagits vidare till FCI.

Beslutades att NKU/VK hjälps åt att kommunicera kring datum för NKU/AUs kommande möten och eventuella ärenden som är relevanta för kommittén.

5. Generell uppdatering från respektive land avseende avels- och hälsofrågor

a. RAS

DKK: Har fortsatt inte RAS, även om en del rasklubbar på eget initiativ har tagit fram avelsstrategier för sina raser.

NKK: Kommer att uppdatera samtliga RAS-dokument, i Norge kallade avelsprogram, i och med de nya föreskrifter som kommer i Norge. En arbetsgrupp har tillsatts med representation även från bland annat styrelsen och hälsokommittén. Det praktiska arbetet kommer i huvudsak att göras av kansliet som tar fram ett första utkast till dokument. En ny person kommer att anställas till kansliet för att bistå i detta arbete. Dokumenten kommer att bli mer kortfattade

än tidigare och med tydliga mål som behöver kunna följas upp, i enlighet med föreskrifterna. NKK har påbörjat arbetet med älghundarna som första grupp av raser. Arbetsgruppen kommer att ge klubbarna möjlighet att komma med synpunkter på dokumentet, som sedan skickas till sundhetsutvalget.

FKK: Har PEVISA som är obligatoriska undersökningar, och RAS som komplement. RAS ska finnas för raser med över 50 årliga registreringar. Lite ändring i PEVISA från 2024 innebärandes att även FKK har rätt att besluta om införande av obligatoriska undersökningar om man anser att det behövs. Tidigare har endast klubbarna haft rätt att göra detta. Hänger ihop med den nya lagstiftningen. FKK kommer även att införa krav på lägsta ålder för avelsdjur vid avel. Nya riktlinjer kring vad RAS ska innehålla för att få dokumenten mer kompakta och röra viktiga saker för aveln.

SKK: En ny mall för RAS implementerades förra året. SKK har börjat arbeta mer strukturerat med att påminna klubbarna om att de ska revidera sina strategier vart femte år.

b. BSI

Helena informerade kort om det nya BSI-dokumentet som lanserades vid årsskiftet. Dokumentet är något kortare än tidigare och innehåller mer bilder. En del information har lyfts ut ur dokumentet med tanken att denna istället ska finnas på webben.

DKK: Ingen ny information rörande arbetet med BSI.

NKK: Svårt att få fram rapporterna. William som är involverad i detta arbete hos NKK försöker få till en bättre digital lösning för tillgång till rapporterna.

FKK: Ansvar för BSI ligger under domarkommittén. FKK har en årlig domarkonferens, med obligatoriskt deltagande vart tredje år. Siffrorna från BSI presenteras i samband med dessa konferenser. FKK har fortsatt inrapporteringen på papper. Rasklubbarna använder inte rapporterna i den utsträckning som är önskvärt. Även stora skillnader i hur duktiga domare är på att fylla i dokumentet. FKK arbetar för en obligatorisk genomgång av BSI för samtliga utländska domare.

SKK: Har inte längre en särskild kommitté för BSI. Detta arbete ligger nu under exteriördomarkommittén (EDK). SKK hoppas att något annat land har möjlighet att driva frågan.

Noterades att FCI har uttryckt önskemål om att få använda sig av BSI. Oklart vad som sker med detta.

c. Beteende/mentalitet

SKK: Beteende- och personlighetsbeskrivning hund (BPH) slog rekord förra året med över 5000 beskrivna hundar. SKK gav en kort presentation avseende BPH. I dagsläget över 37 000 hundar beskrivna sedan starten 2012. Efterfrågan är för närvarande större än utbudet. Några raser har BPH som krav för registrering. Samtliga brukshundraser har fortsatt krav på MH för avel. Två personer på SKKs avdelning för avel och hälsa arbetar uteslutande med mentalitet.

Hundars mentalitet har aktualiserats ytterligare i Sverige på senare tid i samband med debatt om farliga hundar, till följd av flera tillbud på kort tid. Riksdagen röstade nyligen ner förslaget om rasförbud. Inga raser är ännu förbjudna i Sverige.

DKK: Inget nytt att rapportera. Det är fortsatt samma raser som har krav på mentalbeskrivning i Danmark.

NKK: Stort intresse finns för BPH från NKKs sida. Rottweilerklubben önskar krav på genomfört

och godkänt mentaltest för avel. Tveksamt om det i dagsläget finns tillräcklig tillgång till tester för att detta ska vara praktiskt genomförbart.

FKK: Stort intresse för BPH. Oacceptabelt beteende vid utställning finns även i Finland men följs i dagsläget inte upp tillräckligt. FKK vill gärna ta efter SKKs arbete kring detta. Mentaltest och MH finns för flera raser som obligatoriskt i PEVISA. I specifika raser kan även mer rasspecifik avelsgranskning, både exteriört och mentalt, komma att införas. Detta är ännu inte officiellt eller krav i PEVISA.

d. Andra projekt relaterat till avel och hälsa

DKK: Fortsatt projekt med kartläggning av eventuella inkorsningar av annan ras i siberian husky med hjälp av DNA-tester (Embark).

NKK: Inget att rapportera.

FKK: Inget att rapportera.

SKK: Klubbarna för chihuahua och bichon frisé har efterfrågat hälsoprogram för hjärta. Även FKK har fått önskemål om detta.

6. Cavalier king Charles spaniel – åtgärder för förbättrad hälsa

Kort rapport från respektive land samt uppdatering rörande inkorsningsprojekt för rasen.

FKK: Hittills har två inkorsningar gjorts, födda i slutet av 2023. Svårt att hitta uppfödare som vill göra nya inkorsningar. I dagsläget är ingen ny inkorsning planerad. Kooikerhondje, beagle, welsh springer spaniel och dvärgpudel är godkända raser för projektet. MRI avseende syringomyeli (SM) krävs för de individer som ingår i projektet.

NKK: Korsningsprojektet startades upp i februari. Ett flertal raser är godkända för inkorsning inom projektet. Tre parningar har gjorts hittills men ingen resulterade i några valpar. NKK har för närvarande inget hälsoprogram för hjärta inom korsningsprojektet. De norska kardiologerna önskar andra kriterier för hjärtscreeningen, med bland annat även ultraljud. Detta har medfört vissa svårigheter att rekrytera uppfödare till projektet. NKK för en dialog med Joanna Ilska vid the Royal Kennel Club rörande projektet.

DKK: Inget nytt avseende hälsoprogram för rasen. Minimiåldern för avel är 18 månader. MRI avseende syringomyeli är ett krav för avel i Danmark. Vid tre års ålder krävs en förnyad "B-scanning" där SM-grad 0 eller 1 är godkänt för avel. DKK har ett hälsoprogram för hjärta som även omfattar ultraljud (hjärtundersökning ska göras vid 18 mån, 4 år och 6 år). Rasklubben är mycket engagerad i rasens hälsa. Inget inkorsningsprojekt finns för rasen i Danmark.

SKK: Informerade om en nyligen publicerad artikel i Domarbladet rörande skallform och SM, samt ett pågående examensarbete inom samma område där svenska exteriördomare har tillfrågats om sina åsikter och preferenser rörande skallform och ögon hos rasen.

Information om det svenska korsningsprojektet finns klubbens webbplats

<https://www.cavaliersallskapet.net/inkorsningsprojekt/>.

Tre raser är godkända inom projektet: dansk-svensk gårdshund, lhasa apso och japansk spets. Hittills har tre kullar fötts, två med en dansk-svensk gårdshund som far och en med lhasa apso. Den första kullen, med en hanvalp, föddes i november 2023. Ytterligare tre tikar är parade och valpar väntas under våren. SKK för en dialog med Joanna Ilska, the Royal Kennel Club, rörande projektet.

Beslutades att göra en övergripande sammanställning av projektet i respektive land i en excel och ladda upp på Google drive.

7. Brakycéfala raser – åtgärder för förbättrad hälsa

Liisa Lilja-Maula anslöt till mötet och presenterade sig kort. Liisa är avläsare för FKK och forskar inom bland annat brakycéfali och skelettsjukdomar.

a. Kort rapport från respektive land rörande aktuella aktiviteter och frågor

NKK: Införde RFG-S 2019. Redovisades statistik avseende fördelningen av olika BOAS-grader i de tre raserna. Ett BOAS-seminarium i samarbete med FCI hölls i Oslo i juni med bland annat Dr. Jane Ladlow som föreläsare och med deltagare från ett 30-tal olika länder. FCIs president Tamàs Jakkel deltog också.

FKK: När FKK startade upp sitt hälsoprogram 2017 hade Cambridge University ännu inte publicerat artikeln om RFG-S, varför FKKs test skiljer sig lite från RFG-S. FKK använder t ex inte stetoskop för att lyssna på andningen och har en lite längre sträcka för belastningsdelen. FKK kombinerar resultat avseende andningsmissljud, belastningsdelen och näsborrarna i den slutliga bedömningen. FKK har diskuterat att lära upp ett antal veterinärer som kunde få gradera enbart näsborrar för ett flertal raser.

DKK: Införde RFG-S 2023. Utländska hundar utan en BOAS-grad får endast paras med danska hundar med BOAS grad 0 eller 1. Danmark utesluter i dagsläget endast BOAS grad 3 men från 1 maj i år utesluts även grad 2. DKK har i samverkan med andra organisationer nyligen tagit fram ett "budskapspapper" avseende sund hundavel, som omfattar alla raser och i högsta grad är relevant för de brakycéfala raserna.

SKK: Införde RFG-S 2023. SKK har också sedan tidigare (2019) ett hälsoprogram för andning och temperaturreglering som omfattar även bostonterrier. SKK tillåter inte avel på hundar med kraftigt knipta näsborrar. Ett första tillfälle (digitalt möte) för kalibrering av RFG-S planeras till maj. För närvarande pågår insamling av underlag för denna kalibrering. Ytterligare en kalibrering (en fysisk träff) planeras till 2025.

SKK har tagit fram en programförklaring rörande avel för sunda hundar som ska implementeras under nästa år. SKKs avelskommitté har tillsatt en särskild arbetsgrupp som arbetar med de brakycéfala rasernas hälsa och bland annat har i uppdrag att ta fram exteriöra målbilder för mops, fransk bulldogg, engelsk bulldogg och boston terrier.

b. Rapport från NKUs arbetsgrupp avseende BOAS och RFG-S

Renate gav en presentation från NKUs arbetsgrupp rörande BOAS och RFG-S. Gruppen hade gjort en sammanställning avseende BOAS i tabellform bland annat gällande ingående raser, avelskrav etc. i Norden. BOAS-test är obligatoriskt i Finland för mops, engelsk bulldogg, fransk bulldogg, griffon, continental bulldogg och pekingese, men inte för övriga raser. I Danmark är RFG-S obligatoriskt för mops, engelsk bulldogg och fransk bulldogg och i Norge för mops, engelsk bulldogg och fransk bulldogg. I Sverige är testet ännu inte krav för avel i någon ras. I Norge och Sverige tillåts inte avel på hundar graderade som BOAS 2 eller 3, i Danmark utesluts i dagsläget endast grad 3 men från den 1 maj i år utesluts även grad 2. I Finland är alla grader tillåtna, men flera rasklubbar har rekommendationer kring detta. FKK inväntar den nya lagstiftningen innan man inför krav i PEVISA.

c. Godkännande av RFG- Scheme certifikat mellan de nordiska länderna

Inom både FKK och DKK måste man beställa en rekvisition före undersökning. I och med detta går det att säkerställa att resultatet också skickas in efter undersökningen, oavsett utfall. I NKK behövs ingen remiss för BOAS-gradering. För en norsk hund som undersökts i

Sverige har NKK i dagsläget ingen möjlighet att säkerställa att resultatet registreras. Det går därför inte att undersöka en norsk hund i Sverige. En dansk hund får i dagsläget endast undersökas i Danmark.

SKK har ett uppdrag att möjliggöra för svenska hundar att undersökas i andra nordiska länder. Ägare av svenska hundar som önskar RFG-S undersöka sin hund i annat nordiskt land kommer att behöva registrera sin hund i NKK eller DKK och köpa en remiss (som behöver tas fram) minst 24 timmar innan där man förbinder sig att registrera resultatet i SKKs databas.

Beslutades att uppdra åt arbetsgruppen att fortsatt arbeta med denna fråga.

d. Godkännande av finsk BOAS gradering i andra länder

NKK: ser ingen möjlighet godkänna några andra undersökningsresultat än RFG-S med anledning av domslutet avseende engelsk bulldogg. I domen är det specificerat att hundarna måste vara undersökta enligt RFG-S.

SKK: Frågan blir mer aktuell i Sverige om/när krav på känd status avseende BOAS införs.

DKK: Kan i dagsläget använda utländska hundar utan känd BOAS-status.

e. [ICEC Dogs](#) – position papers

ICEC Dogs skapades i samband med International Dog Health Workshop i Windsor år 2019. Gruppen ska underlätta samarbete och dialog mellan samverkansgrupper från olika länder. ICEC Dogs har alldeles nyligen publicerat ett "position paper" rörande vad en sund hund är och ytterligare ett rörande hundar i marknadsföring är att vänta.

Önskvärt med fler representanter för de nordiska kennelklubbarna i gruppen. Renate informerade om att hon fått en inbjudan till gruppen.

f. Fortsatt utveckling rörande Robinow like syndrome och test avseende DVL-2

NKU/VK har tidigare tagit fram ett uttalande i frågan. Flera laboratorier erbjuder numera ett kommersiellt test för DVL-2 mutationen. Inget nytt har inkommit från NKU/AU i frågan, inte heller på forskningsfronten.

g. Ny forskning rörande brakycefala raser

Tre nya publikationer har lagts till NKU/VK för kännedom: De Decker et al. 2024 om rygganomalier, Sharp et al 2024 om näsborrar och rörlighet samt Åsbjer et al 2024 om olika grupper medvetenhet och attityder rörande BOAS. Den senare studien baseras på en enkät som skickades ut under 2021.

NKU/VK **betonade** vikten av en enhetlig tolkning av rasstandarderna, dvs den exteriöra målbilden, inom Norden. Denna tolkning måste framförallt möjliggöra avel för en god hälsa. Detta är en avgörande förutsättning för att uppnå de målsättningar avseende rasernas hälsomässiga utveckling som formulerats ibland annat SKKs programförklaring samt DKKs Budskabsrapport.

NKU/VK **betonade** vidare att det är önskvärt att inom Norden skapa administrativa lösningar för att kunna godkänna resultat från varandras BOAS-tester, i den mån detta är möjligt inom ramen för respektive lands lagstiftning.

8. Genetisk variation

a. Rapport från arbetsgruppen

Frågan diskuterades vid DNA-gruppens möte. Sofia gav en kort rapport från diskussionerna. Arbetsgruppen har inte haft något nytt möte sedan förra NKU/VK. Frågan kommer att aktualiseras i samband med International Dog Health Workshop, IPFD.

Vid DNA-gruppens möte diskuterades att ta fram ett uttalande/en kort information rörande skillnaderna mellan genomisk och stamtavlebaserad inavelsgrad.

Beslutades om ett nytt (digitalt) möte i arbetsgruppen efter IPFDs möte i juni för att tydligare definiera målsättningarna med gruppens arbete.

Ingående i arbetsgruppen är sedan tidigare Kim (sammanställande), Frode, Tomas, Sofia, Kirsi och Helle. Mikael ersätter Helle i arbetsgruppen. Tomas tillfrågar även Martin Johansson, SLU, om han möjlighet att medverka.

Beslutades uppdra till Sofia och Kim att, med stöd från Tomas, ta fram förslag till information/uttalande rörande genomisk och stamtavlebaserad inavelsgrad.

9. Inkorsningsprojekt, inmönstring och öppna stamböcker

a. Uppdatering från respektive land rörande aktuella projekt (för cavalier och brakycefala raser se punkt 6 och 7)

DKK: Inga aktuella inkorsningsprojekt, men har nyligen öppnat upp stamböckerna för inmönstring hos mops, engelsk och fransk bulldogg. Samtliga hundar som kan vara aktuella för inmönstring måste vara undersökta med BOAS grad 0 eller 1 och bedömas som rastypiska (åtminstone "sufficient") av en domare. Icke godkänd färg ska inte utgöra ett hinder för inmönstring. Ansökan om att mönstra in en hund görs till DKK. Inmönstrade hundar registreras i DKKs X-register i tre generationer. Rasklubbarna har ingen möjlighet att neka en inmönstring.

NKK: Har i dagsläget inget X-register. Hoppas att från den 1 januari 2025 införa både ett appendix och ett X-register. Detta kommer att möjliggöra inmönstringar och inkorsningsprojekt.

FKK: Klubbarna för mops, boxer och Irish glen of imaal terrier har uttryckt intresse för inkorsningsprojekt, men dessa är ännu inte formaliserade. FKK har öppnat stamböckerna för galgo espanol och vopino italiano (båda raserna har öppna stamböcker i hemlandet). Valparna från befintliga korsningsprojekt registreras i X-registret. Diskussioner i Finland rörande individer av belgisk och holländsk vallhund som har inblandning av annan ras, t ex malinois. Vore bättre att dessa individer registreras i X-registret, vilket i dagsläget inte görs. FKK har blivit kontaktade av en amerikansk veterinär angående två parningar mellan en petit brabancon och en fransk bulldogg som resulterat i mycket sunda och fina valpar, påfallande lika fransk bulldogg redan i första generation. Konstaterades att det är olika mutationer som ligger bakom den brakycefala typen i dessa båda raser, vilket kan förklara avkommornas utseende.

SKK: Field spaniel har nyligen fått ett inkorsningsprojekt godkänt av SKKs avelskommitté. Klubben för Drentsche patrijshond önskar göra ett inkorsningsprojekt för rasen, i samverkan med hemlandet som också planerar för ett dylikt projekt. Det nya X-registret är snart färdigt och har i vissa delar börjat tas i bruk. I registret kommer hundar med ofullständig/icke godkänd härstamning att få prefixet SX i sitt registreringsnummer, och hundar som är resultat av ett inkorsningsprojekt får prefixet SXX. Möjlighet till så kallad dispensregistrering finns hos SKK för samtliga raser. Regelverket för dispensregistrering finns i SKKs

registreringsregler. De hundar som dispensregistreras behöver inte alltid inmönstras vid en utställning.

Uttryckets önskemål om att skapa en sammanställning av nationellt erkända raser i respektive nordiskt land. Vore bra även med en sammanställning avseende aktuella inkorsningsprojekt och raser med öppen stambok.

Beslutades att sekreteraren tar fram en excel-fil på Google drive där respektive land, inför varje möte, kan fylla i information om vilka nya nationellt erkända raser som tillkommit under året samt om aktuella inkorsningsprojekt och raser som har öppen stambok respektive möjlighet till inmönstring.

b. Uttolkning av FCI Internal Rules rörande inkorsningsprojekt

Både SKK och FKK ser att man, i och med registrering av korsningsdjuren i ett separat X-register i tre generationer, uppfyller FCIs regelverk. Självfallet bör en kommunikation i frågan finnas med rasens hemland med målsättningen att ett aktuellt projekt kan stöttas från hemlandet. Något formellt godkännande bör dock inte behövas förutsatt att de individer som föds registreras i ett X-register i tre generationer.

DKK: Många år sedan man hade ett inkorsningsprojekt. Vid tidigare projekt har avkommorna registrerats i ett X-register.

NKK: Kommer att införa ett X-register inom kort och ser därmed att man kommer att kunna följa samma tillämpning som i övriga Norden.

10. Avelsbegränsningar med avseende på färg

a. Pudel – ny standard

En ny standard för pudel har nyligen antagits. I denna är även flerfärgade pudlar godkända.

SKK: Har inte några begränsningar avseende avel med flerfärgade pudlar. En arbetsgrupp rörande hantering av icke godkänd färg hos flera raser tillsattes i samband med SKKs kennelfullmäktige, hösten 2023. Denna grupp hanterar även frågan om färg hos pudel.

FKK: Har skickat i en förfrågan om förändrade registreringsregler med anledning av den nya standarden. I dagsläget får flerfärgade avlas med och registreras, men avkommorna får endast registreras som flerfärgade. FKK kommer sannolikt att framgent godkänna avel med flerfärgade pudlar på samma premisser som solida.

DKK: De flerfärgade pudlarna kommer i och med den nya standarden att införas i den ordinarie stamboken. Nuvarande krav på DNA-test avseende färg kommer att tas bort. Alla hundar oavsett färg kan således användas i avel.

NKK: Har inte några begränsningar avseende avel med flerfärgade pudlar, men har i och med den nya standarden ändrat registreringen av flerfärgade hundar från "icke godkänd färg" till "annan färg".

11. Nationellt erkännande av nya raser

FKK: Polski spaniel myśliwski erkändes 2022, svart spets erkändes 2023. Catahoula leopard dog önskar godkännande i FKK men anses med avseende på sin historiska funktion och sin mentalitet inte vara lämplig för erkännande.

NKK: Har under 2023 uppdaterat sitt register för att kunna registrera ett antal sedan tidigare erkända raser: Segugio Maremmano, Rastreador Brasileiro, Gos Rater Valenciana, Cão De Gado

Transmontano. Utöver dessa har ansökningar inkommit avseende flera raser som kommer att kunna läggas in i NKKs X-register när detta är klart: Nenets laika, Russisk spaniel, Boykin spaniel, Polski spaniel myśliwski, Segugio Dell'Appennino, Mali Medimurski Pas-Medi, Dogo espanol, Olde English bulldog, Dansk sort spids.

DKK: Inga nya raser erkända 2023, polski spaniel myśliwski erkändes 2022.

SKK: Inga nya raser erkända 2023, polski spaniel myśliwski erkändes 2022.

En excellfil där nyligen erkända raser kan föras in tas fram av sekreteraren, enligt beslut under punkt 9a.

12. Höft- och armbågsleds dysplasi (HD och ED)

Frode Lingaas anslöt till mötet digitalt.

a. Kort rapport från varje land

FKK: fler raser har lagts till i avelsvärderingen för HD och ED. Avelsvärderingen sköts numera av ett privat företag.

NKK: Har gjort en genomgång av vilka raser som uppfyller kraven för att ha HD-index. En del raser kommer sannolikt att utgå och andra att tillkomma. Ansökan om obligatorisk HD-röntgen av chow chow har inkommit och godkänts. Ansökan om krav på ED-röntgen av rottweiler har inkommit.

DKK: Inget nytt. Fortsatta diskussioner avseende hundar med HD-grad C.

SKK: Vid kennelfullmäktige hösten 2023 tillsattes en ny arbetsgrupp avseende HD. I gruppen ingår representanter från SKKs avelskommitté, kansli och berörda specialklubbar.

Arbetsgruppen arbetar bland annat med frågor rörande processbeskrivning, kvalitetssäkring och kommunikation kring HD.

b. Nordisk harmonisering av ägarmedgivande avseende data för forskning

Den norska remissen/dokumentet har tidigare saknat text om ägarmedgivande för forskning.

NKK **uppdrogs** att titta på om detta är genomfört och återkommer i frågan.

c. Implementering av artificiell intelligens (AI) för HD screening

SKK informerade om att ett pilotprojekt rörande AI vid HD screening, framförallt avläsning av bilder, har initierats i samverkan med forskare vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH). Det finns inga planer på att helt gå över till AI, men på sikt skulle det kunna användas som ett stöd vid avläsningen.

Vid mötet med åtta kennelklubbar i Stockholm i februari lyftes frågan och även Frankrike är intresserade av ett dylikt projekt. Konstaterades då att det vore lämpligt att frågan drivs och harmoniseras på internationell nivå, inom FCI.

Noterades att ett examensarbete sedan tidigare har genomförts kring detta i Danmark.

I Norge har en pilotstudie gjorts vid NMBU rörande tillämpning av AI vid ED screening.

Studien gav ett mycket positivt utfall och det finns planer på att även göra motsvarande projekt rörande HD.

NKU/VK **uttalade** sitt stöd för en fortsatt utveckling inom detta område och uttryckte önskemål om att dylika projekt harmoniseras internationellt i den utsträckning det är möjligt.

d. Gemensam avelsvärdering för HD

Sofia presenterade utfallet av den norsk-svenska pilotstudie avseende en gemensam avelsvärdering för HD som har genomförts av Erling Strandberg, SLU. Sofia och Frode har varit delaktiga i studien. Resultaten visar bland annat att det, förutsatt samma översättning av HD-graderna till numeriska värden i avelsvärderingen, i mycket hög grad är samma egenskap vi mäter i Norge och Sverige. Den genetiska korrelationen är mycket hög.

Av resultaten kan man dra slutsatsen att det finns goda förutsättningar för och flera fördelar med en gemensam avelsvärdering för Norge och Sverige. En grundförutsättning är dels att man översätter skalan A-E på samma sätt (i studien 1-5, d v s A = 1, B = 2 osv.), dels att man har samma statistiska modell.

NKU/VK **uttalade** sitt stöd för att, som ett steg på vägen mot en gemensam nordisk avelsvärdering, harmonisera översättningen av HD-graderna, den statistiska modellen samt även definitionen av referenspopulation och standardiseringen av spridning i avelsvärdena.

Föreslogs att ändra skala och statistisk modell vid årsskiftet 2024-25.

e. HD hos corgiraserna

SKK informerade om att SKKs avelskommitté har beslutat inför krav på HD-röntgen (känd status) i båda corgiraserna. Detta mot bakgrund av den mycket höga HD-förekomsten i raserna samt de kliniska problem som, enligt bland annat försäkringsdata, ser ut att föreligga. Frågan om krav på HD-röntgen har diskuterats mellan SKKs avelskommitté och specialklubben i flera år, efter att ett flertal medlemmar hört av sig till SKK med oro för rasernas ledhälsa. Klubben motsätter sig krav på HD-röntgen och rekommendationer om röntgen på frivillig basis har inte varit verkningsfulla. Beslutet är ännu inte fastställt av SKKs styrelse.

FKK: Krav på HD-röntgen i båda raserna sedan ett antal år. Får inte kombinera två hundar med D-höfter. Klubben önskar nu införande av HD-index för större flexibilitet och möjlighet att para två hundar med D-höfter med varandra om index är tillräckligt högt. Konstaterades att detta förmodligen är olämpligt med hänsyn till risken för kliniska problem hos avkommorna, oavsett index.

Inga krav på HD röntgen för corgi i Norge och Danmark och för närvarande förs inga diskussioner om att införa detta.

13. Rapport från HD/ED panelen (Jessica Ingman, avläsare SKK)

Jessica Ingman, avläsare SKK, samt Aud Fossum, NKK, anslöt till mötet digitalt.

a. Facts and procedures

Jessica informerade om att HD/ED panelen för närvarande består av 14 avläsare totalt i de nordiska länderna. Det finns nu redovisat i Facts and Procedures (1.6) att HD-bilder, sedan 1 juni 2023, avläses i enlighet med de förtydligade kriterierna från Köpenhamn 2022. Listan över kondrodysplastiska raser, som inte kan screenas för ED, har inte ändrats från förra året. Från nästa år är det de danska avläsarna som tar över ordförandeskapet i HD/ED panelen.

b. Överklagansärenden

Överklagansärenden från respektive land sammanställs varje höst. Det innebär att 2023 års statistik ännu inte har sammanställts. Jessica redovisade siffrorna för 2022. År 2022 fick 85% av de överklagansärenden som inkom en oförändrad gradering. Totalt överklagades 231 undersökningar år 2022, vilket är något mindre än året innan.

c. Ny mall för standardiserad inrapportering av överklagansärenden

Det finns numera en standardiserad mall för inrapportering av överklagansärenden som alla länder använder. Detta underlättar sammanställningen.

Uttrycktes önskemål om att respektive kansli får ta del av mer detaljerad överklaganstatistik, t ex fördelning avseende HD-/ED-grad för hundar som får en ändrad gradering vid överklagan. Konstaterades att detta bör stå varje kansli fritt att titta närmare på utifrån tillgänglig information.

d. Implementering av förtydligade kriterier för HD (Köpenhamn, 2022) – uppföljning
Alla nordiska länder tillämpar, sedan juni 2023, de förtydligade kriterierna avseende HD. Dessa bör inte medföra någon direkt förändring av hur bilder avläses eller graderas utan innebär mer av ett förtydligande.

e. Lösenordsskydd för filer som skickas mellan länder
Vid föregående möte diskuterades hur de filer som överförs länderna emellan ska kunna skyddas på ett bra sätt. I dagsläget skyddas filerna med lösenord vilket anses fungera helt ok. Försöket med ett gemensamt och skyddat utrymme på Google föll inte väl ut eftersom flera av avläsarna inte hade något Google-konto.

f. Tolkning av graderingen "ED borderline"
Hundar importerade från andra länder kan ha med sig en gradering avseende ED från utlandet. I vissa länder finns en gradering "ED borderline" (bland annat i Tyskland och Italien). Graderingen "ED borderline" behöver översättas till någon av ED-graderna vid inregistrering av resultatet i ett nordiskt land. Det är viktigt att detta görs på ett harmoniserat sätt. HD/ED panelen har föreslagit att bilder för hundar graderade som "ED borderline" begärs in bedöms av avläsarna på nytt, för att fastställa hundens ED-grad. Detta kan dock vara svårt och tidskrävande att genomföra rent praktiskt då det ibland är svårt att få tillgång till ED-bilderna. I dagsläget översätts "ED borderline" generellt till ED-grad 1, med notering om att det är ett utländskt resultat. NKK lägger endast in att hunden har känd status men inte någon specifik grad.

NKU/VK **beslutade** att importerade hundar graderade som "ED borderline" konsekvent ska översättas till ED grad 1.

g. Tidsgräns för att överklaga röntgenresultat
HD/ED panelen har identifierat att tidsgränsen för att överklaga ett röntgenresultat inte är standardiserad inom Norden. I några länder finns ingen tidsgräns medan FKK har den striktaste skrivningen som säger att överklagan måste göras inom 90 dagar efter att det senaste HD-/ED-resultatet registrerats (omröntgen omfattas inte av denna tidsgräns). Denna tidsgräns tillämpas även för andra resultat i Finland och har fungerat väl under många år. Diskuterades om det är möjligt att harmonisera tidsgränsen för överklagan av röntgenresultat inom Norden.

DKK och NKK sparar röntgenbilder i 5 år, FKK i 10 år. SKK lagrar i dagsläget röntgenbilder i 10 år, men kommer av kostnadsskäl att korta ner detta. För omröntgade/överklagade hundar kommer samtliga bilder för hunden att sparas lika länge som den senaste gjorda undersökningen.

NKU/VK **konstaterar** att ingen harmonisering är möjlig att besluta om vid detta möte, men varje land uppmanas att se över möjligheten till införande av en tidsgräns för överklagan. Frågan tas upp igen vid nästa möte.

14. Rapport från IVDD panelen (Anu Lappalainen från IVDD panelen)

Anu Lappalainen, avläsare IVDD, anslöt till mötet digitalt. Aud Fossum deltog digitalt.

a. Rapport från IVDD panelen – Facts and Procedures

Antalet röntgenundersökningar avseende IVDD har ökat i alla länderna. I Finland är det en substantiell ökning, sannolikt beroende på den nya djurskyddslagen.

b. Förslag till rutiner för överklagan (Punkt 3 i Facts and Procedures)

IVDD panelen har tagit fram följande förslag till rutiner för överklagan:

“Appeals must be submitted within 90 days from the day when the certificate was posted.

The appeal form (Attachment) is used in Finland and Sweden (from 1.1.2024), appeals are handled in the meetings (additional meetings for appeals can be held). If the number of appeals increases substantially (more than 20 cases/year, decision on 3.2.2022), handling can be done similarly as in HD and ED appeals. At least in the beginning, this is not likely. Images of the appeal cases are sent to all group members before the meeting by the offices, but the scrutiniser who has made the initial scoring, is not involved in the decision. New images can be asked, if it helps decision making.

The diagnosis from an appeal procedure is final. An owner of a dog with a diagnosis as result of an NKU appeal procedure cannot submit new radiographs of the dog later in life for re-evaluation in any of the Nordic countries. All breeds getting the IVDD grade in the Nordic countries are valid for an appeal procedure. Regarding appeal on radiographs graded as “cannot be evaluated” – if the original scrutiniser has determined that the radiographs “cannot be evaluated” this decision cannot be appealed.”

NKU/VK **beslutade** att anta föreslagna rutiner för överklagansärenden, med undantag för den föreslagna tidsgränsen på 90 dagar.

NKU/VK **konstaterade** att det vid detta möte inte kan beslutas om en harmoniserad tidsgräns för överklagan av IVDD-resultat. Frågan tas upp vid nästa möte.

c. Övre åldersgräns för ett officiellt IVDD resultat

Danmark har inkommit med ett förslag om harmonisering av övre ålder för officiell IVDD-röntgen. Detta mot bakgrund av att förkalkningarna försvinner med ökad ålder och att resultatet därmed riskerar att bli missvisande.

FKK har ingen övre åldersgräns, men det är få hundar över 4-5 års ålder som röntgas i Finland. En risk med en övre tidsgräns är att ägare väntar med att använda hundar i avel till efter 4 års ålder och då inte röntgar alls. Även om resultat för äldre hundar är mer osäkra ska en äldre hund som de facto har många förkalkningar inte gå i avel. Bättre då ha den informationen än att hunden går i avel utan IVDD-röntgen. FKK är med anledning av detta tveksamma till att införa en åldersgräns i dagsläget.

SKK: Hunden ska vid röntgentillfället vara över 2 och under 4 år gammal.

DKK: Hunden får vara max 4 år. Hundar födda efter 2017 som inte har IVDD-status får inte användas i avel. Undantaget utländska hanar utan resultat under förutsättning att tiken har IVDD 0,1 eller 2.

NKK: Ålder för officiell undersökning är 2-4 år, men man har även lagt in resultat från några få äldre hundar i databasen.

NKU/VK **konstaterade** att det vid detta möte inte är möjligt att besluta om någon harmonisering av en övre åldersgräns, men att frågan lämpligen tas upp igen vid nästa möte.

15. Screening för Lumbosacral Transitional Vertebra (LTV) hos tysk schäferhund

SKK har fått in en ansökan om hälsoprogram avseende LTV (övergångskota) för tysk schäferhund. SKKs avelskommitté har ställt sig positiva till förfrågan om att införa ryggröntgen för rasen. Tillgänglig statistik indikerar att problemet är kliniskt relevant.

FKK: Schäfer undersöks framförallt för LTV (krav för avel, kan göras från 1 års ålder) och i viss utsträckning även för spondylos (tidigast vid 2 års ålder) och vertebral anomaly (VA). Schäfer har röntgat ryggar i närmare 10 år i Finland och det upplevs fungera väl. Anu Lappalainen är avläsare. Tyvärr går det inte att få fram bra statistik för LTV i nuvarande KoiraNet. Rasklubben har avelsrekommendationer avseende LTV, men i dagsläget finns inga krav för avel från FKKs sida.

Flera raser har hälsoprogram för rygg i Finland, t ex ridgeback, fransk bulldogg, vit herdehund (endast LTV), vostotjnoevropejskaja ovtjarka (LTV och VA), dogo canario, dogo argentino, cane corso, broholmer (endast spondylos), boxer (spondylos med krav på att inte vara grad 3 med annat än grad 0), kelpie (LTV och spondylos), australian cattledog (LTV och spondylos). Ingen ras har något formellt avelskrav kopplat till graden av LTV.

NKK: Har ingen ryggröntgen för schäfer i dagsläget. NKK har dock fått förfrågan från bretonklubben om att införa ryggröntgen. Det pågår ett doktorandprojekt rörande LTV i Norge som snart färdigt. NKK inväntar resultaten från denna forskning innan några beslut om hälsoprogram tas.

DKK: Många danska schäfrar undersöks för LTV i Tyskland, men det är ingenting som registreras av DKK.

NKU/VK **bad** FKK att ta fram statistik avseende LTV, spondylos och VA för tysk schäferhund i Finland och dela med kommittén.

16. Ögonundersökningar – ECVO

SKK arbetar för att införa ECVO i höst. Origin kommer att leverera tjänsten. SKK har påbörjat arbetet med att se över avelsrekommendationer för respektive diagnos och ville höra vilka rekommendationer man använder sig av i de andra länderna.

FKK: Använder ECVO sedan länge men har det för närvarande i sitt eget system och kan inte få ut statistik på ett bra sätt (endast på övergripande nivå men inga detaljer). Även FKK kommer att ansluta sig till Origin istället, förhoppningsvis till hösten. FKK har i dagsläget inga formella begränsningar/krav avelsmässigt med vid förfrågan från medlemmar/uppfödare stöder sig FKK på ECVOs avelsrekommendationer. Vissa klubbar har egna avelsrekommendationer och krav för avel. I Finland görs ett stort antal ögonlysningar varje år, fler än ledröntgen.

DKK: Få raser i Danmark som har avelskrav kopplat till ögon diagnoser. Det förekommer avelskrav hos några draghundsraser. DKK utgår från ECVOs avelsrekommendationer vid rådgivning. En del klubbar har egna krav/rekommendationer. Ungefär 3000 ögonlysningar görs årligen.

NKK: Norska ögonveterinärers organisation har egna riktlinjer för avel. Dessa är dock inte uppdaterade sedan 2018, men liknar i stort ECVOs rekommendationer. NKK överväger att införa avelsspärrar för en del av de mest allvarliga diagnoserna, för att det ska bli tydligare än idag att dessa hundar inte är lämpliga för avel. Sundhetsutvalget har beslutat att om en hanhund har ögonlysts efter 9 års ålder är resultatet giltigt livet ut. NKK registrerar drygt 7000 ögonlysningar årligen, att jämföra med cirka 10 800 HD-röntgen.

17. Patellaluxation

- a. Kalibrering och kvalitetssäkring

Inget nytt att rapportera.

Beslutades att återuppta frågan vid nästa möte.

18. Godkännande av antikroppstiter som alternativ till vaccination

NKK informerade om att man nyligen har ändrat sina riktlinjer till att omfatta krav på vaccination mot valpsjuka, hepatit, och parvovirus, samt parainfluensa. Lyftes frågan om att godkänna antikroppstiter som alternativ till vaccination för att undvika "övervaccinering".

SKK: Anna informerade om att hon undersökt frågan om titertest, bland annat genom kontakt med läkemedelsföretag och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Utifrån den information hon fått verkar titertest inte fungera tillfredställande, speciellt inte för parvovirus. SKK kommer att revidera sina vaccinationsregler 2025, vilket innebär en möjlighet till revidering av nuvarande regelverk i närtid.

DKK: Godkänner titertester sedan 2021. Dock svårt med titertest om man vill tävla internationellt, inte säkert att det accepteras. Titertest är också dyrt.

FKK: Titertest har diskuterats men ministeriet i Finland tyckte inte att detta var en bra idé. I Finland reviderades regelverket för vaccination förra året och harmoniserar med myndigheternas krav. Även om FKK skulle godkänna titertest släpps hunden inte in i landet om myndighetskravet inte är uppfyllt.

Beslutades tillsätta en arbetsgrupp med Renate (sammankallande), Anna och Mikael för att bereda frågan vidare till nästa möte.

19. Rapport från DNA-gruppens möte

Vid DNA-gruppens möte uppdrogs Sofia och Kim att ta fram ett förslag till information/uttalande rörande genomisk och stamtavlebaserad inavelsgrad, se punkt 8 ovan. Inget utöver det som redan diskuterats under punkt 8 rapporterades.

20. Rapport från FCI Breeding Commission

Kim rapporterade att hon inte deltog vid det senaste mötet med kommittén (inbjudan kom mycket kort inpå mötet) men har tagit del av protokollet. Av detta framgår att kommittén har valt att stötta rasens hemland i att den ridgelösa varianten av rhodesian ridgeback inte ska godkännas. Detta ansåg NKU/VK som olyckligt mot bakgrund av den kunskap som idag finns rörande brist på genetisk variation hos våra hundraser.

Sverige representeras i kommittén av ordförande i SKKs avelskommitté. Danmark har en extern representant och Finland har föredragande från uppfödarkommittén som representant.

NKU/VK **uppdrog** åt Kim att sammankalla de nordiska representanterna i FCI Breeding Commission till ett förmöte inför nästa möte som är planerat till februari.

21. Rapport från FCI Scientific Commission

NKU/VK har inte längre har någon representant i kommittén efter Kirsi. Sverige representeras av tidigare ordförande i SKK, Thomas Uneholt. SKK kan vidarebefordra eventuella önskemål om frågor till kommitténs möten via Thomas.

Framfördes att det vore bra att lägga till några fler raser på FCIs lista över raser/varianter som får korsas med varandra, bland annat collie kort och långhår samt olika bulldoggraser, t ex engelsk och continental bulldogg.

SKK **uppdrog** framföra dessa förslag till Thomas.

Samtliga länder **uppdrogs** fundera på om det finns ytterligare frågor som bör förmedlas till FCI Scientific Commission.

22. Andra internationella aktiviteter och konferenser

- a. Rapport från mötet med åtta kennelklubbar i Stockholm i februari
Sofia och Helena rapporterade från den del av mötet där de deltog.
- b. Kommande konferens: IPFD – [International Dog Health Workshop](#), juni 2024
Från NKU/VK deltar Sofia, Helena, Britta och Renate. Även Liisa Lilja-Maula deltar med en poster om BOAS. Kim, Tomas och Sofia deltar på forskningskonferensen inom genetik och genomik dagarna innan.
- c. Rapport från den internationella BOAS konferensen i juni
Renate rapporterade från konferensen.
- d. Kommande seminarium: Forskningsforum i Norge den 2 november
Hanne informerade om det kommande forskningsforumet i Norge.
- e. Forskningsseminarium anordnat av Agrias och SKKs forskningsfond den 16 november
Sofia informerade om ett kommande seminarium med rapporter från forskningsprojekt som har fått medel från Agrias och SKKs forskningsfond. Seminariet kommer att hållas i Sverige (nära Arlanda) men kan även ses digitalt.

23. Övriga ärenden

- a. Kondrodysplasi (CDPA) versus kondrodystrofi (CDDY/IVDD)

Diskuterades korrekt benämning av kortbenta hundar i olika sammanhang. Frågan var även uppe för diskussion vid DNA-gruppens möte. I det nya BSI har den tidigare benämningen chondrodystrophic bytts ut till chondrodysplastic. I BSI (sid. 9) finns följande information:

“Breeds with chondrodysplastic (disproportionate) growth retardation. If the chondrodysplastic traits are exaggerated, it leads to serious skeletal deformities and inability to move soundly. Inadequate ground clearance interfering with the working function of the breed is also a negative consequence.”

“In some breed standards breeds are described as “chondrodystrophic”. This refers to an earlier meaning of the word that was in use before the genetic background was known. Today the correct wording is chondrodysplastic.”

De raser som är undantagna från ED- screening bör sannolikt benämnas kondrodysplastiska (CDPA) snarare än, som tidigare kondrodystrofa (CDDY/IVDD). Detta i enlighet med den forskning som idag finns tillgänglig rörande de olika mutationerna i olika raser. Se t ex <https://www.science.org/doi/abs/10.1126/science.1173275>.

Beslutades tillsätta en arbetsgrupp för att utreda frågan om korrekt benämning av kortbenta raser i olika sammanhang, med hänsyn till de två olika mutationerna i FGF4. Ingående i arbetsgruppen är Tomas (sammankallande), Kirsi, Mikael och Kim.

24. Nästa möte

Nästa möte beslutades till den 2-3 april i Norge, med start kl. 9.00 den 2/4 och avslut kl. 14.00 den 3/4. DNA-gruppen träffas den 1 april kl. 13.00 (lunch från kl. 12.00).

Noterades att Danmark tar över ordförande- och sekreterarskapet från årsskiftet 2024-25. Det är då, enligt tidigare överenskommelse, de danska avläsarna för HD/ED respektive IVDD som avrapporterar från respektive panel.